

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de avocatul Dumitru Dulgher în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 noiembrie 2019, în cauza penală, în privința lui

Hanganu Mihail XXX, născut la XXX,
originar și domiciliat în XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 01.04.2019 pînă la 19.04.2019;

Instanța de apel de la 20.06.2019 pînă la 06.11.2019;

Instanța de recurs de la 03.02.2020 pînă la 13.05.2020.

Asupra recursului declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 19.04.2019, cauza fiind judecată în procedura prevăzută de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, Hanganu Mihail a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal și în baza acestei legii s-a numit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei, aplicate lui Hanganu Mihail, pe o perioadă de probațiune de 2 ani, inculpatul fiind obligat să nu-și schimbe domiciliul fără acordul organului competent.

Solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul lui Hanganu Mihail în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *în fapt*, a constatat că, inculpatul Hanganu Mihail la 10 martie 2019, aproximativ la orele 17:30, fiind în stare de ebrietate alcoolică, însoțit de Grițco A. și Hanganu I., aflându-se în incinta magazinului „Bianca” din mun. XXX, manifestând obrăznicie deosebită față de cei prezenți, prin încălcarea normelor de drept și morale de conduită, a început a se exprima cu cuvinte necenzurate. La solicitarea angajaților de poliție Cucuta Gh. și Vacarciuc D. de a avea un comportament decent, acesta a continuat să se exprime necenzurat în adresa lor. Ulterior, Hanganu Mihail a ieșit împreună cu Grițco A. și Hanganu I. din magazin și a trecut pe partea carosabilă a străzii XXX, și când a observat că Cucuta Gh. ieșea din magazin și a rămas de unul singur, fără motive întemeiate, din intenții huliganice, manifestînd o obrăznicie deosebită, în văzul mai multor persoane a scos din buzunar un pumnal negru, pe care-l deținea, și l-a îmbrăcat pe mîna lui dreaptă, cu care l-a atacat pe angajatul poliției Cucuta Gh., provocându-i acestuia leziuni corporale pe față și corp, cauzându-i conform raportului

de expertiză medico-legală nr. 201910P0120 din 21.03.2019 leziuni corporale sub formă de edem al țesuturilor moi a nasului cu plăgi, contuze superficiale pe septul nasului, plaga contuză a buzei de sus cu hemoragie în mucoasa buzei și edem al buzei, edem al țesuturilor moi a cotului drept, care se califică ca vătămare ușoară a integrității corporale.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, fapta inculpatului întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) lit. b) Cod penal, după indicii calificativi: *Huliganismul, agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor și de amenințare cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunere de rezistență violent reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșite cu aplicarea altor obiecte periculoase pentru integritatea corporală și a sănătății.*

3. Sentința în cauză a fost atacată cu apel de către procuror , prin care a solicitat casarea acesteia în latura stabilirii pedepsei inculpatului Hanganu Mihail, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit de prima instanță, prin care Hanganu Mihail să fie declarat vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal și conform acestui articol de a-i fi stabilită pedeapsa sub formă de 3 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

În susținerea apelului declarat, procurorul a invocat că, pedeapsa sub formă de suspendare condiționată a executării pedepsei în temeiul art. 90 Cod penal, stabilită prin sentința Judecătorei Bălți în privința inculpatului Hanganu Mihail, este extrem de blândă, prin care nu vor fi atinse scopurile generale ale pedepsei penale prevăzute de art. 61 alin. (2): restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și din partea altor persoane.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 noiembrie 2019, a fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința în latura penală, cu excluderea din sentință a prevederilor art. 90 Cod penal. S-a menținut sentința în cauză, prin care Hanganu Mihail a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal și în baza acestei legi i s-a numit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Dispozițiile sentinței Judecătorei Bălți, sediul central din 19.04.2019, în latura corpurilor delictive și în latura cheltuielilor de judecată, s-au menținut fără modificări.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, instanța de fond urma să efectueze o analiză mult mai amplă a personalității infractorului, urmărind în acest sens comportamentul său inclusiv la momentul comiterii infracțiunii. Aprecierea acestui fapt nu poate fi ignorată, de altfel comportamentul inculpatului la momentul comiterii infracțiunii este element obligatoriu pentru însușirea condiției subiective a liberării de pedeapsa penală cu executarea condiționată a acesteia.

Or, apelul către instituția suspendării condiționate a executării pedepsei penale este considerat posibil în situația când sunt întrunite cumulative condițiile obiective și condițiile subiective a acesteia.

Circumstanțele în care a fost comisă infracțiunea încriminată inculpatului, a determinat instanța de apel să conchidă asupra incorectitudinii aplicării pedepsei privative de libertate, sub rezerva suspendării condiționate a executării acesteia în

privința lui Hanganu Mihail. Aceasta se statuează avînd în vedere că inculpatul a comis o infracțiune gravă, care atentează la valoarea protejată de legea penală - relațiile sociale cu privire la ordinea publică, cu atît mai mult că aceasta a fost însoțită de aplicarea violenței săvîrșită cu bună-știință asupra reprezentantului autorităților care curmă actele huliganice, în văzul mai multor persoane și comisă în stare de ebrietate - circumstanțe care nu puteau fi neglijate de instanța de fond la constatarea oportunității suspendării executării pedepsei.

În prezenta cauză, instanța de apel, a găsit întemeiate motivele apelului declarat de procuror și a constatat că concluzia instanței de fond, precum că, corijarea inculpatului este posibilă și prin aplicarea prevederii art. 90 Cod penal - condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, a fost una eronată, care contravine criteriilor generale de individualizare a pedepselor, prevăzute de art. 75 Cod penal, și din aceste considerente a exclus-o, or, instanța de fond insuficient și-a motivat soluția de individualizarea executării pedepsei în privința inculpatului și nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, susținînd o poziție eronată în ce privește aplicarea față de inculpat a dispoziției art.90 Cod penal.

Discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al circumstanțelor cauzei, precum și ignorarea unor aspect evidente, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și greșit motivate în privința aplicării pedepsei cu suspendarea condiționată a executării acesteia.

O condiție prevăzută expres în alin. (1) art. 90 din Cod penal constituie concluzia instanței că nu este rațional ca inculpatul să execute pedeapsa stabilită. Astfel, este prerogative instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea efectivă a acesteia. În formarea convingerii, instanța de judecată ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege. Deși legea nu îngrădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se îndrepta fără executarea efectivă a pedepsei, ea obligă instanța să-și motiveze hotărârea de suspendare condiționată a executării pedepsei, indicând precis acele motive pe care s-a întemeiat convingerea ei.

Prin urmare, în afară de motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, instanța trebuie să dea o motivare suplimentară, din care considerente a concluzionat că nu este rațional ca inculpatul să execute real termenul pedepsei stabilite. Analizînd condițiile în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei, rezultă că aceasta nu este un drept al inculpatului, ci o facultate a instanței de judecată, care este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

În speță, reieșind din soluția adoptată de instanța de fond, se constată că la stabilirea și aplicarea pedepsei în privința inculpatului, instanța de fond nu a avut în vedere scopul și criteriile de individualizare a acesteia, prevăzute de art.61 și 75 Cod penal, nu a ținut seama de circumstanțele reale ale cauzei, circumstanțe care fiind analizate, per ansamblu, nu permit instanței stabilirea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării ei.

Astfel, instanța de apel a apreciat că modalitatea de executare aleasă în privința inculpatului, nu este în acord cu principiul proporționalității avînd în vedere fapta comisă și urmările grave produse. Mai mult, instanța de apel a specificat următoarele, așa cum rezultă din textul sentinței instanței de fond, aceasta și-a motivat dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei aplicate inculpatului menționînd că scopul pedepsei poate fi atins și fără executarea acesteia, cu aprecierea ca circumstanță atenuantă a recunoașterii vinovăției

inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate. Instanța de apel a considerat o astfel de concluzie drept una eronată, care nu poate fi menținută.

Datorită semnificației deosebite a impactului social pe care îl are săvârșirea în societate a unor astfel de infracțiuni ce atentează asupra relațiilor sociale cu privire la ordinea publică, nu pot fi valorificate în favoarea inculpatului ca și circumstanțe atenuante suficiente, circumstanțele personale ale acestuia, întrucât maniera comiterii de către Hanganu Mihail a infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, atestă o pondere înaltă a pericolozității sale pentru societate, astfel în cât scopul corectării și reeducării vinovatului, și a restabilirii echității sociale, nu poate fi atins în situația suspendării executării pedepsei penale în privința acestuia conform art. 90 Cod penal. De asemenea, este de menționat următoarele, inculpatul nu a demonstrat că infracțiunea comisă este un incident în viața acestuia.

Relevant e în sensul vizat argumentele apelantului - precum că pedeapsa aplicată inculpatului este extrem de blândă, în condițiile în care inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă, care după conținutul său și consecințele prejudiciabile reprezintă un pericol sporit pentru societate. Totodată inculpatul se afla în stare de ebrietate alcoolică și acțiunile infracționale erau îndreptate în privința lui Gheorghe Cucuta, care este colaborator de poliție și era îmbrăcat în uniformă de serviciu, care inițial a somat acțiunile lui Hanganu Mihail, iar inculpatul în prezența altor terțe persoane a săvârșit faptele huliganice.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Dumitru Dulgher în numele inculpatului, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței primei instanțe. Recurentul invocă dezacordul cu excluderea prevederilor art. 90 Cod penal față de inculpat. De asemenea, recurentul menționează că, inculpatul a recunoscut vinovăția potrivit prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, se căiește sincer de cele comise, la evidența medicului narcolog nu se află, se caracterizează pozitiv, a restituit prejudiciul părții vătămate, a ajutat organul de urmărire penală la descoperirea infracțiunii, în opinia recurentului, aceste circumstanțe acordă posibilitate de a aplica prevederile art. 90 Cod penal.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, prin care solicită inadmisibilitatea acestuia, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat, or, în vederea acestei statuări se expun următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

În această consecutivitate se reține că, în recursul ordinar, apărătorul semnaleză drept temei de casare a deciziei instanței de apel prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, precum că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Colegiul penal reține că, acest temei nu și-a găsit confirmarea în instanța de recurs.

Referitor la motivul semnalat de recurent prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, Colegiul conchide că nici acest temei nu și-a găsit confirmare, deoarece instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la casarea sentinței instanței de fond în partea stabilirii pedepsei, or în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

Astfel, referitor la motivul, precum că, instanța de apel incorect a individualizat pedeapsa, Colegiul penal îl consideră neîntemeiat.

La acest capitol, Colegiul penal remarcă că, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Conform art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoarea pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând seama de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, ajungând la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Colegiul penal reține că, la stabilirea pedepsei lui Hanganu Mihail, aceasta a ținut cont de principiile de aplicare a pedepsei prevăzute de art. 61 Cod penal, de criteriile generale de individualizare a ei, stipulate în art. 75 Cod penal, de circumstanțele cauzei care agravează ori atenuează răspunderea, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana inculpatului, a considerat posibilă corijarea și reeducarea acestuia cu izolare de societate, considerând că aceasta este una echitabilă faptei comise.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal consideră că instanța de apel și-a argumentat hotărârea, care este în corespundere cu prevederile art. 384 alin. (3) și art. 394 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, bazându-se pe materialele cauzei și acordând deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, art. 364¹ Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de recurs menționează că, împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, relevă în mod concludent că instanța de apel corect a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa stabilită inculpatului, just ajungând la concluzia privind executarea reală a pedepsei stabilite celui din urmă, în așa fel încât acesta să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea pe viitor a săvârșirii unor fapte infracționale, iar stabilirea unei pedepse mai blânde, ar duce la sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de

neîncredere în lege și față de societate, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit, or, pronunțarea unei hotărâri de condamnare constituie un avertisment sever pentru inculpat.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că temeiul invocat de către apărător nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

În consecință, raportând situația reținută în cauză, la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul concluzionează că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța de apel a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-417 Cod de procedură penală, iar recursul declarat, este vădit neîntemeiat și se apreciază ca inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de avocatul Dumitru Dulgher în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 noiembrie 2019, în cauza penală, în privința lui **Hanganu Mihail XXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **03 iulie 2020**.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan